

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabonapiaci jelentés.....	2
A gabonafélék termelői ára.....	5
A gabonafélék kötési ára a Budapesti Értéktőzsdén	8
Gabona alapú termékek feldolgozó értékesítési átlagára.....	14
Külpiaci információk	16

Osztályvezető:
Dr. Tunyoginé Nechay Veronika

Készítette:
Molnár Zsuzsa
E-mail: Molnar.Zsuzsa@aki.gov.hu

Olajnövény-piaci jelentés.....	20
A szójabab, a szójaolaj és a szójaliszt kötési ára a chicagói tőzsdén	22-23
A növényi olajok heti átlagára a milánói tőzsdén	24
A nyers növényi olajok árai	25
Az olajos magvak és darák európai árai.....	26

Készítette:
Kemény Gábor
E-mail: Kemeny.Gabor@aki.gov.hu

Kiadó:
Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci-árinformációs Szolgálat
Magyarország, H-1463 Budapest Pf. 944
Telefon: (0036) 1 476 6092
Fax: (0036) 1 217 8111
Internet: www.aki.gov.hu

GABONAPIACI JELENTÉS

- **A világon 120 millió tonnára nő a búza nettó kereskedelme a 2008/2009. gazdasági évben.**
- **Növekszik Egyiptom, Nigéria, Irak, Irán, a Fülöp-szigetek, Indonézia, Algéria, Dél-Korea búzaimportja.**
- **Az EU búzaexportja lényegesen emelkedik.**
- **Az EU-ban a termelői és exportárok alakulását nagymértékben befolyásolja az EU versenyképessége és exportpolitikája.**
- **Hazánkban a gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési árainak csökkenése figyelhető meg.**

Világpiaci kitekintés: export-import¹

Az USDA szeptemberi becslése szerint a 2008/2009. gazdasági évben 9 millió tonnával 120 millió tonnára nő a **búza nettó kereskedelme a világon**. Több hagyományosan importáló ország – az árak csökkenése révén – a készletek feltöltése, míg mások alacsony termésük illetve az állati takarmányozásban a kukorica helyettesítése céljából növelik búzaimportjukat.

Az **USA** búzaexportja az előző évi 34,5 millió tonnáról 27 millió tonnára esik a megnövekedett hazai felhasználás következtében (29 millióról 35,2 millió tonnára), a búzaimport 0,3 millió tonnával 2,6 millió tonnára mérséklődik a 2008/2009. gazdasági évben.

Egyiptom a 2007/2008. gazdasági év után az új gazdasági évben is a világ legnagyobb búzaimportőre lehet 7,8 millió tonna mennyiséggel. Oroszországból, Ukrajnából az USA-ból és Kanadából is érkezett az elmúlt hetekben ajánlat, de megállapodás eddig 1 millió tonna kazah búzára történt.

Brazília búzaimportja az előző szezonhoz hasonlóan alakul a 2008/2009. gazdasági évben (7 millió tonna), annak ellenére, hogy idén nőtt a termés. A legnagyobb változás

az ország számára az, hogy csökken az argentin export, az észak-amerikai búzaexport pedig szignifikánsan növekszik. Az argentin helyzet továbbra is bizonytalan a 2008/2009. gazdasági évi termést (szárazság a tenyészidőszakban), valamint a kormány exportpolitikáját illetően.

Nigériában az előző évi 2,6 millió tonnáról 3,3 millió tonnára nőhet a búzaimport, a gyorsuló népesség és az egy főre eső búza alapú termékek iránti kereslet gyors emelkedése következtében – amennyiben a világpiaci árak mérséklődnek.

Irakban a súlyos szárazság miatt 1 millió tonnával kisebb az idei búzatermés. Így 3,7 millió tonna lehet az import a 2008/2009. gazdasági évben (2007/2008: 3,5 millió tonna). Június eleje óta 1 millió tonna amerikai búzát vásárolt az ország.

Iránban szintén a súlyos aszály következtében a fogyasztói igénynél kb. 30%-kal kevesebb búza termelt, ami a 2008/2009. gazdasági évben 4,5 millió tonna importot tesz szükségessé.

Az **EU** harmadik országokba irányuló búzaexportja 6 millió tonnával 18 millió tonnára növekedhet, míg az import 5 millió tonnára csökkenhet (-2 millió tonna) a 2008/2009. gazdasági évben.

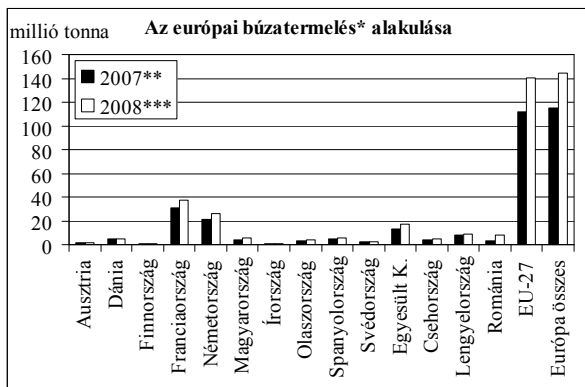
A hagyományosan nagy búzaimportőrnek számító **Fülöp-szigetek, Indonézia és Algéria** a 2008/2009. gazdasági évben is 2,8, 5,6 és 5,6 millió tonna búzaimportot prognosztizálnak.

A takarmánybúza készletek világpiaci növekedése miatt **Dél-Korea** is nagyobb búzaimportot jelzett előre. Az ország a teljes búzaszükségletét import búzából fedezi, és míg a lakossági fogyasztás változatlan marad az előző szezonhoz képest, a búza takarmánycélú felhasználása az előző évi 0,7 millió tonnáról 2,4 millió tonnára nőhet a 2008/2009. gazdasági évben. Ez a mennyiség jórészt a kukoricát helyettesíti majd. Jelenleg a takarmány és malmi búza importadója egyaránt nulla. A Dél-Koreába irányuló export tekintetében az USA versenytársa lehet Ausztrália, amennyiben a várt szintet eléri az ausztrál termés a 2008/2009. gazdasági évben.

¹ HGCA, USDA

Európai Unió²

AZ EU-27 búzatermelése a Coceral jelentése szerint 25%-kal haladhatja meg az előző évi szintet a 2008/2009. gazdasági évben, így 140 millió tonna körül alakul. A nagyobb búza-termesztő országok közül Franciaország termése 21, Németorszáé 24, az Egyesült Királyságé 26,5%-kal, míg Magyarorszáé 40%-kal nőtt a 2007/2008. gazdasági évhez viszonyítva. A felhasználás az EU-27-ben 13%-kal nő a Strategie Grains számításai szerint. Az új gazdasági év elején már jelentős mennyiségű importbúza érkezett az EU-ba Ukrajnából és Oroszországból, elsősorban a dél-európai régióba. Az előrejelzések szerint az ukrán import 2,2 millió tonnára nőhet a 2008/2009. gazdasági évben, szemben az előző évi 0,18 millió tonnával. A végleges mennyiség természetesen függ a fekete-tengeri régió és az EU ármozgásától, valamint az EU importadó-politikájától (jelenleg az importvám felfüggesztése van érvényben). Amennyiben az EU Bizottság a tarifák újbóli kivétele mellett dönt a közepes és alacsony minőségű búza esetében, lényegesen megváltozhat az ukrán és orosz búza versenyképessége az EU-n belül.

Forrás: COCERAL

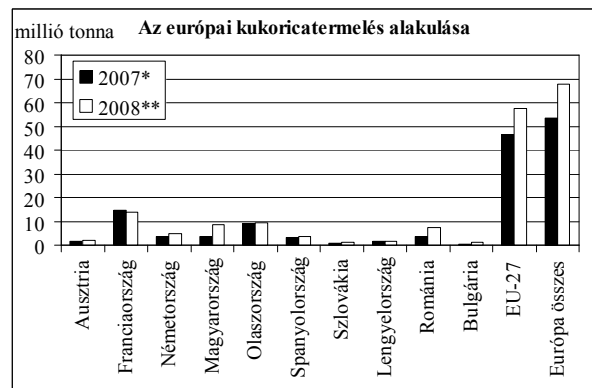
* Lágybúza.

** Előzetes adat.

*** Előrejelzés.

Az EU-27 kukoricatermése a Coceral szerint 24%-kal lehet nagyobb az előző évhez képest, meghaladva az 57 millió tonnát. Jelentős mértékű terméshozadékot várnak Németorszá-

ban (+34,4%), Romániában (+101,5%), Bulgáriában (+199,5%), Szlovákiában (51,6%) és Magyarországon (+125,9%). A belső felhasználás az előző év szintjén marad, ami a Strategie Grains szerint 62,4 millió tonna. Ezen belül a 2008/2009. szezonban csökken a takarmány célú felhasználás aránya (78%) továbbá nő a humán és ipari célú felhasználás volumene (22%). A kukoricaimport 3,2 millió tonnára csökkenhet a 2008/2009. gazdasági évben az előző évi 14 millió tonnával szemben, az EU-n belüli kukorica-kereskedelem viszont 12,1 millió tonnára nő a várakozások szerint.

Forrás: COCERAL

* Előzetes adat.

** Előrejelzés.

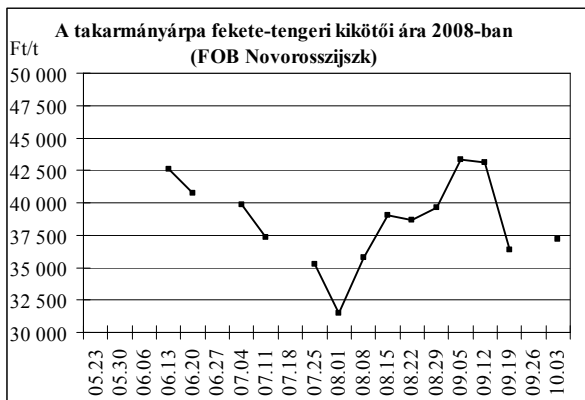
Az árak alakulását az idei szezonban az EU versenyképessége az exportpiacokon nagymértékben meghatározza.

Magyarországi helyzet

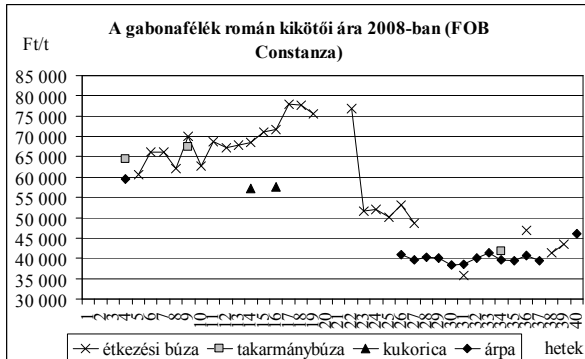
A hazai gabona-túlkínálat kezelésére az agrártárca szeptember végén tett javaslatot. A kormány három fő eszközzel próbál segíteni a kialakult belpiaci helyzeten: a gazdák aktuális költségeinek fedezésére összesen 15-16 milliárd Ft hitel felvételét tenné lehetővé az akcióhoz kapcsolódó bankok segítségével; a Tartalékgazdálkodási Igazgatóság 200 ezer tonna kukorica felvásárlását irányozta elő, és vizsgálják a közraktározás lehetőségét is; a meglévők mellett újabb bioetanol üzemek (Dunaalmás, Adony) beindítását tervezik. Ezek a megoldások hozzájárulhatnak a feszített gabonapiaci helyzet enyhítéséhez. Az árak növekedése nem várható és a jelentős felesle-

² Coceral, HGCA, Strategie Grains

gek megfelelő levezetése, kezelése nélkül csak a költségek (tárolás, raktározás) további növekedésére lehet számítani. Ugyanakkor az aktuális mezőgazdasági munkák elvégzéséhez, az inputanyagok beszerzéséhez nem rendelkeznek megfelelő tőkével a termelők. Kukorica esetében az exportálás lehetőségét sem lehet kizárni, hiszen a jelenlegi hazai piaci árak a takarmány-gabonafélék fekete-tengeri kikötői áraival versenyképesek lehetnek a hagyományos exportpiacokon.

Forrás: HGCA

Forrás: MADR – Román Mezőgazdasági Minisztérium

Termelői árak

A hazai termelői árak alakulásában lényeges változás nem történt 2008. 39-40. hetében (1-2. táblázat). Az étkezési búza havi termelői ára a betakarítás előtt folyamatosan csökkent, majd a 40 ezer Ft/t körüli árszintet elérve a betakarítás óta stabilizálódott (1. ábra). 2008. szeptemberében 30%-kal az előző évi szint alatt állt az ár. Az árcsökkenés mértéke drasztikusabb a kukorica esetében (2. ábra). A kedvező hazai kukoricatermés, a jelentős hazai és régiós takarmánygabona kínálat elősegítette a

kedvezőtlen folyamatot. Nagymértékű csökkenés 2008. július után indult meg 45 ezer Ft/t-ról, és 2008. szeptemberében már alig haladta meg a 25 ezer Ft/t-t, noha a betakarítás még épphogy elkezdődött. A 2007. szeptemberi árcsúccsal szemben jelenleg mélyponton áll a kukorica termelői ára, az előző évi árszintnek csupán 43,7%-án, alig meghaladva a 2006. szeptemberi árat.

Határidős jegyzések

A gazdasági válság rányomja bélyegét mind a termelői árakra, mind a tőzsdei jegyzésekre. A nyersolaj, a kukorica és a szójabab nyomott tőzsdei ára miatt a búza jegyzése is mérséklődik a **chicagói tőzsdén** (5-6. ábra).³ Ugyanez a hatás figyelhető meg a párizsi és a hazai tőzsde áru piacán is. A **MATIF**⁴-on a búza jegyzése 40 ezer Ft/t, a kukoricáé 33 ezer Ft/t körül alakult 2008. 40. hetében (7-8. ábra). Ennél kedvezőtlenebb a helyzet a **Budapesti Értéktőzsdén**, ahol a búza decemberi tőzsdei jegyzése már alig haladja meg a 30 ezer Ft/t-t, a kukoricáé pedig 22,5 ezer Ft/t-t közelíti meg (3-4. ábra).

Feldolgozó értékesítési és fogyasztói árak

A csökkenő alapanyagárak hatása az új, előző évinél lényegesen olcsóbb tételek beszerzése, a készletek feltöltése után a feldolgozott termékek árában is megjelent. A lisztek és a búzadara **feldolgozó értékesítési ára** lassan, de folyamatosan csökkent az elmúlt hónapokban (9-12. ábra). A **fogyasztói árakban** azonban még alig realizálódott a hatás, sőt, kenyér esetében legfeljebb stagnálásról illetve kissé mértékű növekedésről van szó (13-14. ábra). Hiába csökkentek az alapanyagárak, hiába alacsonyabb a feldolgozott termék ára, az energiaár nagymértékű növekedését nem tudják kompenzálni, hiszen a végtermék szempontjából az alapanyag a költségek töredékét teszi ki.

³ ZMP

⁴ MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

1. táblázat
A GABONAFÉLÉK TERMELŐI ÁRA A 40. HÉTEN *SZÁRMAZÁSI HELY SZERINT

Megnevezés		*Szarmazási hely			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak - Magyaro.	2008. 39. hét	2008. 40. hét	2008. 40. hét/ 2008. 39. hét (%)
Étkezési búza	tonna	3 648,01	10 048,81	2 981,22	16 876,55	16 678,04	98,82
	Ft/t	37 869,87	38 142,67	35 336,28	36 607,50	37 581,35	102,66
Takarmánybúza	tonna	-	899,06	-	4 415,52	949,06	21,49
	Ft/t	-	29 160,49	-	25 029,22	29 073,01	116,16
Takarmánykukorica	tonna	8 886,67	5 807,01	-	18 234,35	14 707,93	80,66
	Ft/t	27 338,85	24 095,90	-	25 203,89	26 052,33	103,37
Takarmányárpa	tonna	-	-	-	-	-	-
	Ft/t	-	-	-	-	-	-

* Szarmazási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus.

Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

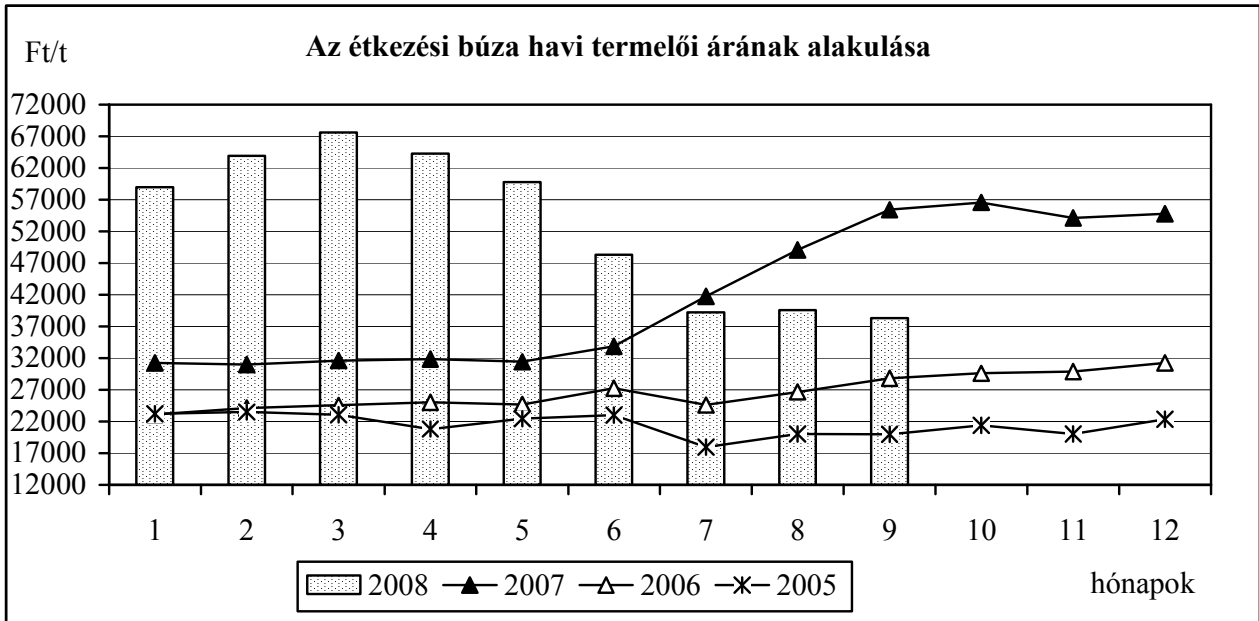
Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat
A GABONAFÉLÉK TERMELŐI ÁRA A 40. HÉTEN

Megnevezés		Országos				
		2007. 40. hét	2008. 39. hét	2008. 40. hét	2008. 40. hét/ 2007. 40. hét (%)	2008. 40. hét/ 2008. 39. hét (%)
Étkezési búza	tonna	13 911,16	16 876,55	16 678,04	119,89	98,82
	Ft/t	56 591,78	36 607,50	37 581,35	66,41	102,66
Takarmánybúza	tonna	-	4 415,52	949,06	-	21,49
	Ft/t	-	25 029,22	29 073,01	-	116,16
Takarmánykukorica	tonna	21 745,85	18 234,35	14 707,93	67,64	80,66
	Ft/t	35 704,78	25 203,89	26 052,33	72,97	103,37
Takarmányárpa	tonna	-	-	-	-	-
	Ft/t	-	-	-	-	-

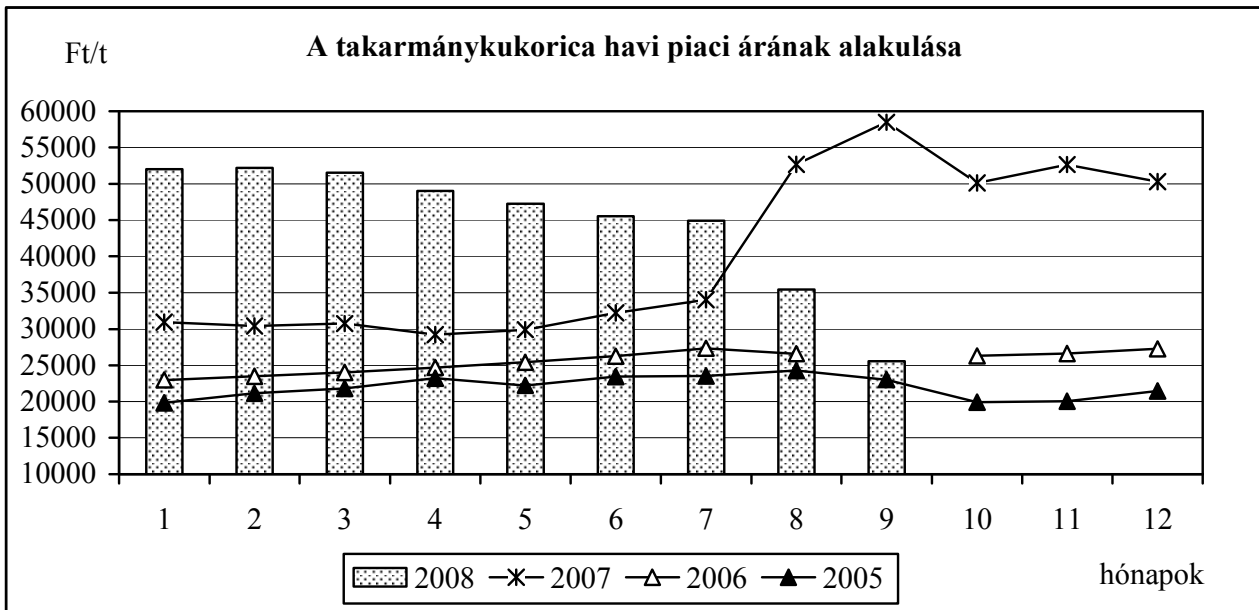
Forrás: AKI PÁIR

1. ábra

Forrás: AKI PÁIR, termelői ár: ÁFA és szállítási költség nélküli ár

2. ábra

Forrás: AKI PÁIR, termelői ár: ÁFA és szállítási költség nélküli ár

**AZ ÉTKEZÉSI BÚZA TERMELŐI ÁRÁNAK ALAKULÁSA
NÉHÁNY KÖZÉP-KELET- ÉS NYUGAT-EURÓPAI ORSZÁGBAN**

hetek	Észtország	Nagy-Britannia	Németország	Szlovákia	Magyarország
Ft/tonna					
22	-	-	47 380	63 500	58 169
23	40 160	51 530	46 710	59 830	55 208
24	-	52 920	46 970	60 930	47 859
25	50 660	52 750	46 950	61 000	47 122
26	-	51 770	45 160	60 540	47 136
27	-	51 530	44 170	58 600	39 054
28	-	50 730	42 420	52 240	38 588
29	-	47 980	41 900	48 790	39 082
30	43 430	44 760	41 100	45 430	39 518
31	-	45 960	39 980	46 620	39 216
32	39 870	-	39 580	4 220	41 292
33	37 960	-	38 990	42 590	38 959
34	39 630	-	39 020	41 790	39 543
35	39 590	-	38 550	37 650	38 556
36	38 410	-	38 850	41 800	39 071
37	38 900	-	37 910	40 700	37 806
38	41 040	-	36 630	35 210	38 917
39	41 400	-	35 470	36 790	36 607
40	46 510	-	35 280	36 590	37 581

hetek	Oroszország	Lengyelország	Lettország	Bulgária	Litvánia
Ft/tonna					
22	-	61 610	48 520	-	49 840
23	-	59 600	50 900	47 050	-
24	-	59 830	-	45 590	47 880
25	-	59 310	-	44 110	60 150
26	-	56 840	-	41 940	52 250
27	-	56 610	-	37 420	-
28	-	56 620	-	31 420	47 690
29	-	55 430	47 180	29 680	51 840
30	-	54 230	-	28 890	56 400
31	-	46 150	-	28 370	39 060
32	-	44 230	37 740	28 840	40 370
33	-	42 440	39 230	31 220	42 480
34	-	40 830	39 730	32 190	43 440
35	-	39 820	40 910	31 660	41 740
36	-	39 300	39 030	32 510	42 140
37	-	38 630	39 490	32 590	42 500
38	-	39 070	40 410	34 480	41 990
39	-	38 800	-	34 340	40 690
40	-	-	-	-	-

Megjegyzés - az ár a következő standardra vonatkozik:

- hektolitersúly min. 73 kg
- nedvességtartalom max. 14,5%
- idegenmag-tartalom max. 7%
- csírázott szem max. 4%
- Hagberg-féle esésszám min. 220

Eltérések a standardtól:

Észtország: hektolitersúly 72 kg, Hagberg-féle esésszám 180, csírázott szem 3%

Nagy-Britannia: hektolitersúly min. 76 kg, Hagberg-féle esésszám 250

Szlovákia: hektolitersúly min. 76 kg, nedvességtartalom max. 14%

Magyarország: hektolitersúly 76 kg, csírázott szem max. 2%, Hagberg-féle esésszám 230

Oroszország: nedvességtartalom max. 15%

Lengyelország: hektolitersúly min. 76 kg, idegenmag-tartalom max. 6%

Lettország: nedvességtartalom max. 13%, idegenmag-tartalom max. 5%, csírázott szem max. 3%

Bulgária: hektolitersúly min. 76 kg, nedvességtartalom max. 14%, idegenmag-tartalom max. 4%

Litvánia: hektolitersúly min. 76 kg, nedvességtartalom max. 14%, idegenmag-tartalom max. 3%

Forrás: AGRIMIS - Portal für Agrarmarkt-Informationssysteme, 2008. 40. hét

3. ábra

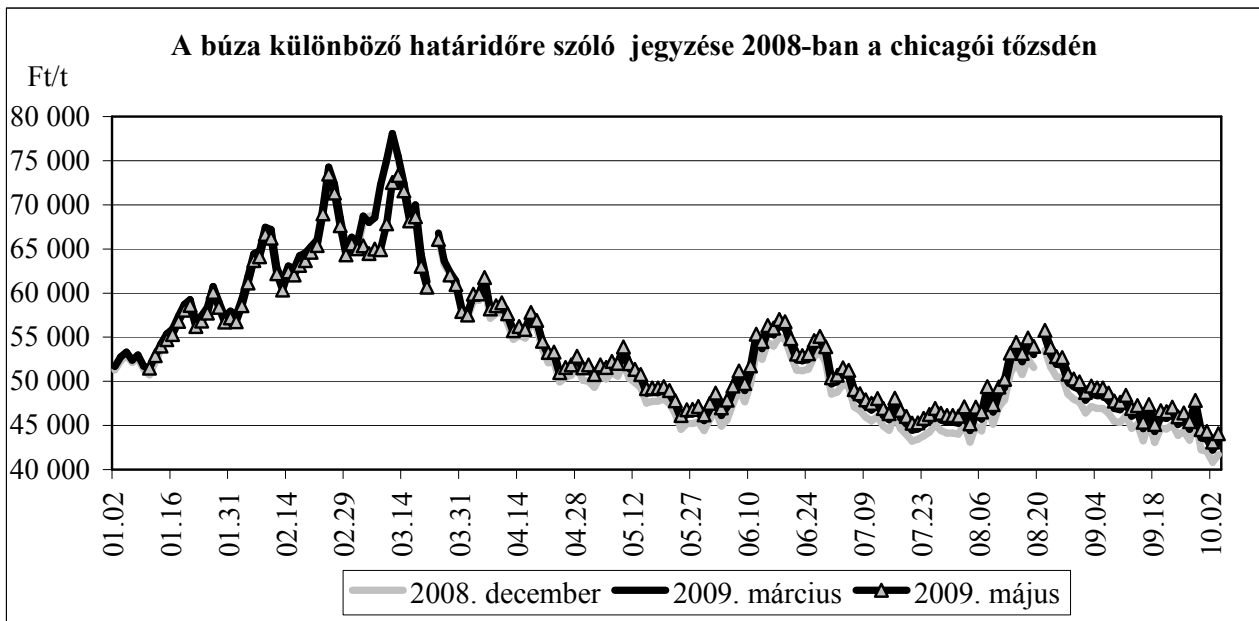
Forrás: BÉT

4. ábra

Forrás: BÉT

5. ábra

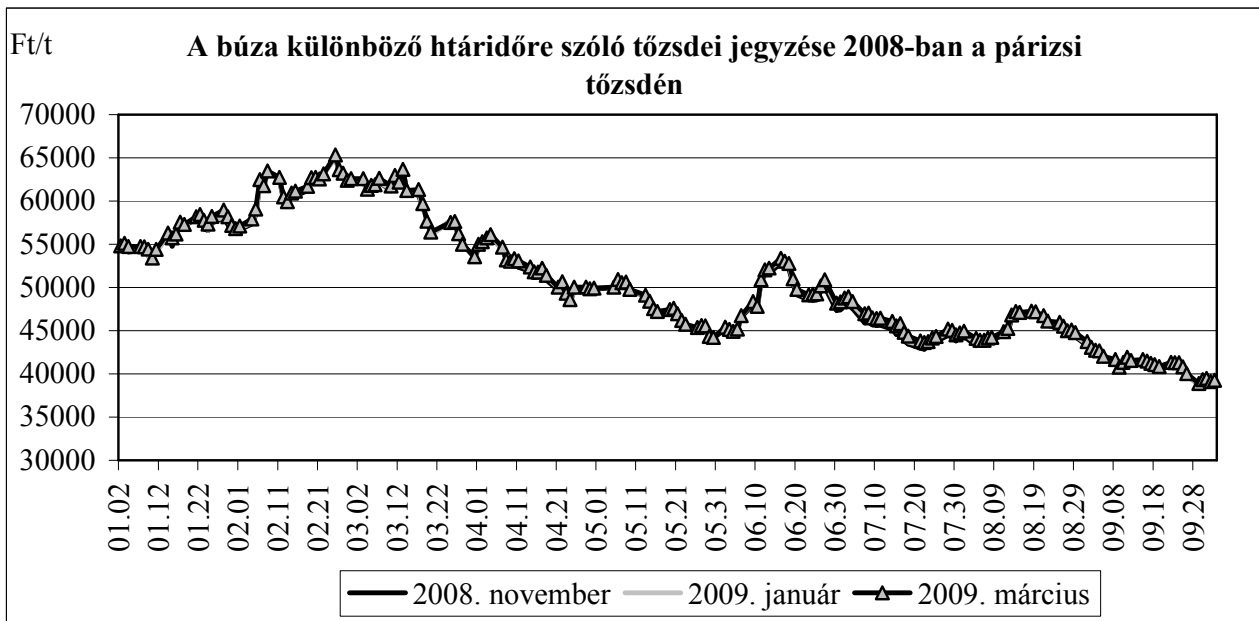
Forrás: CBOT/CME - Chicago Board of Trade

6. ábra

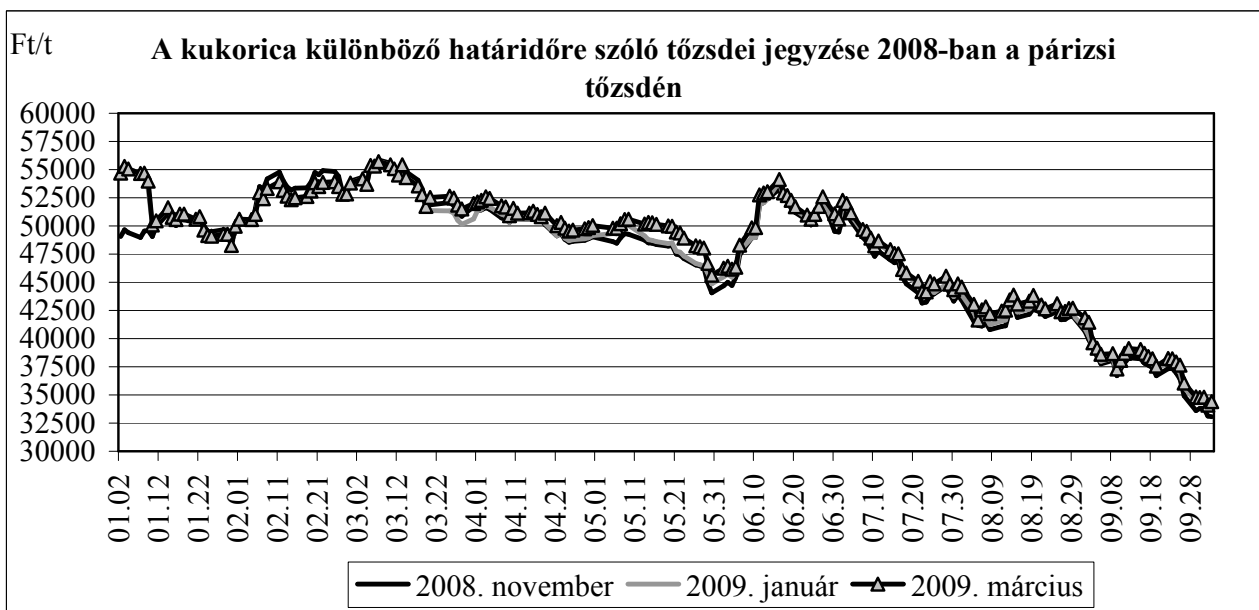
Forrás: CBOT/CME - Chicago Board of Trade

7. ábra

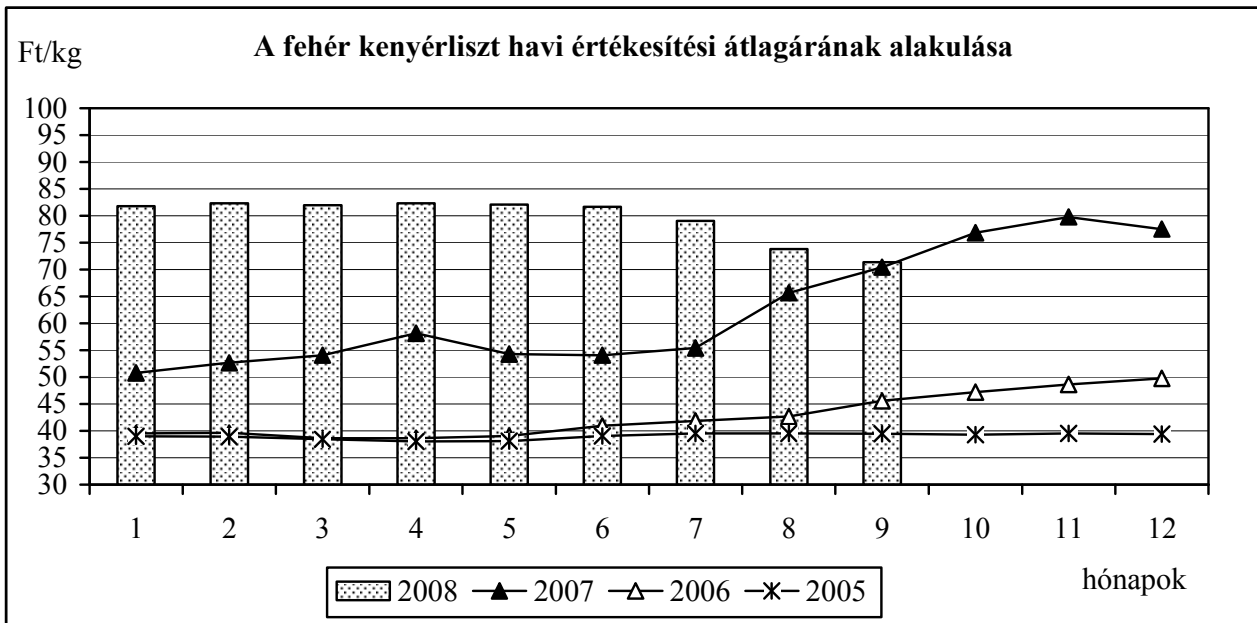
Forrás: HGCA - The Home Grown Cereals Authority

8. ábra

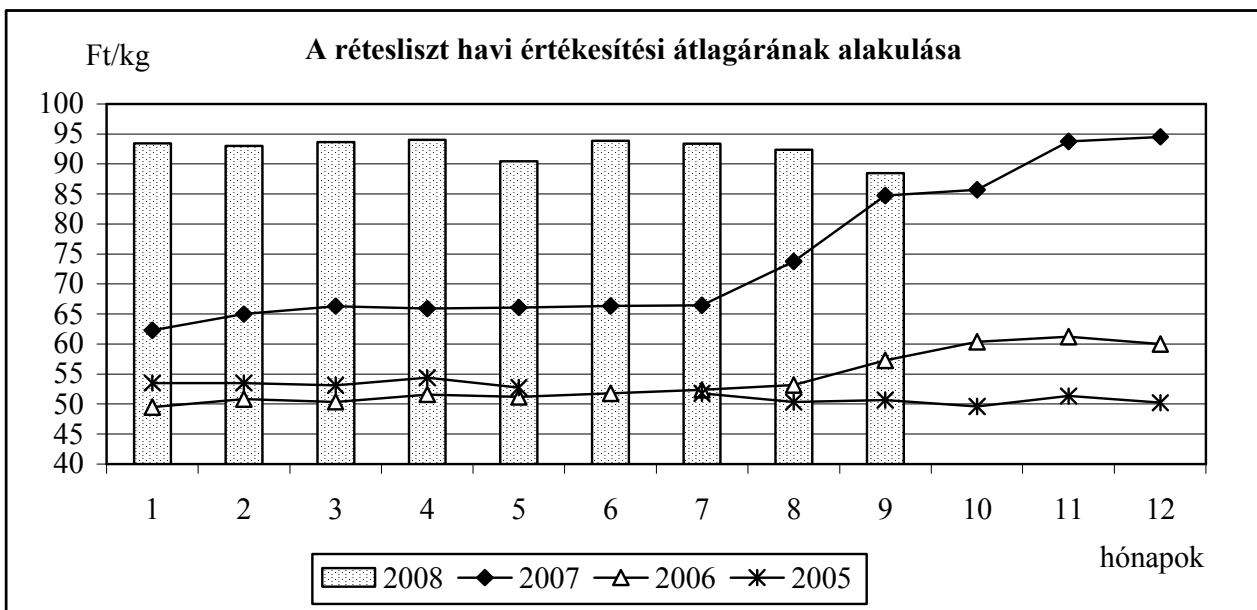
Forrás: HGCA - The Home Grown Cereals Authority

9. ábra

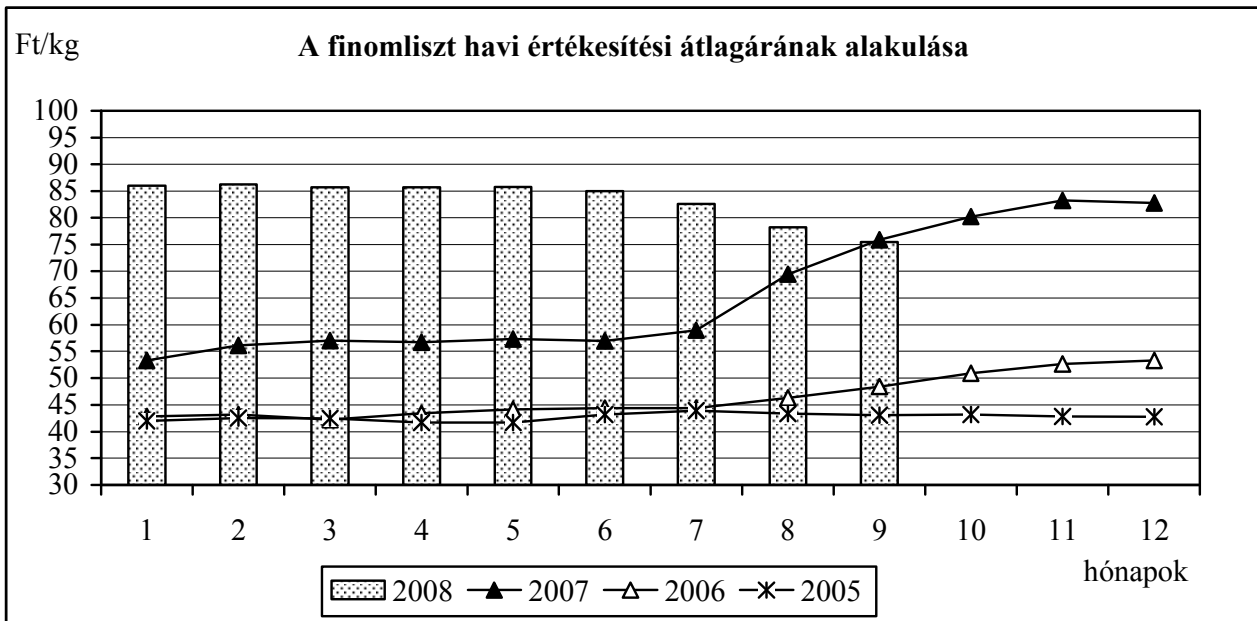
Forrás: PÁIR

10. ábra

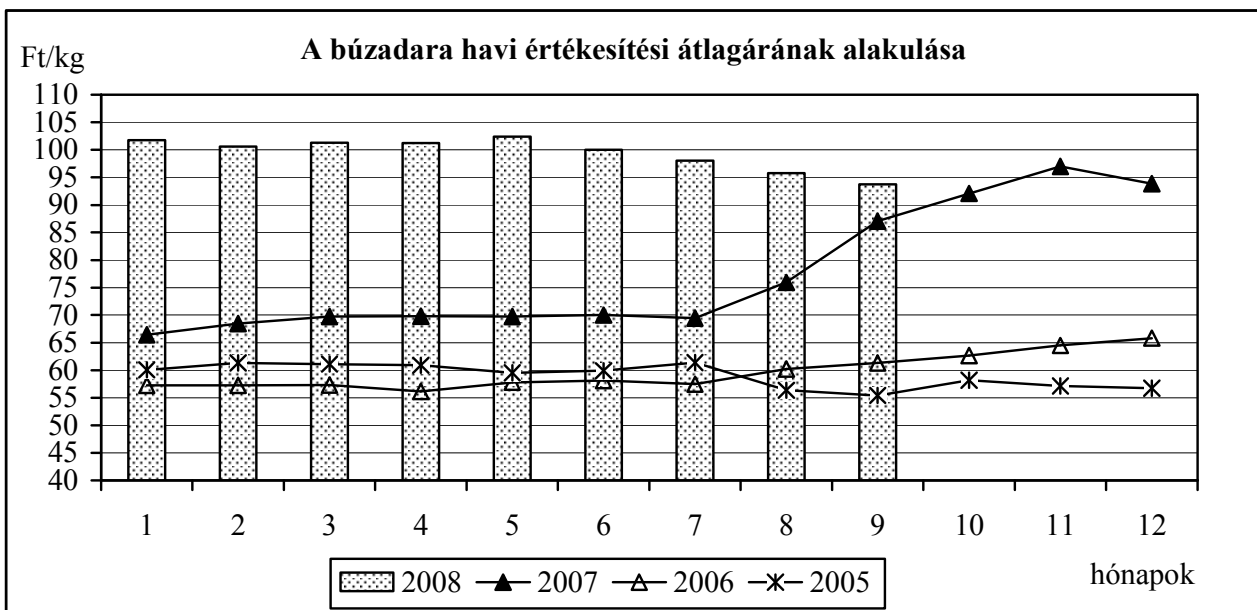
Forrás: PÁIR

11. ábra

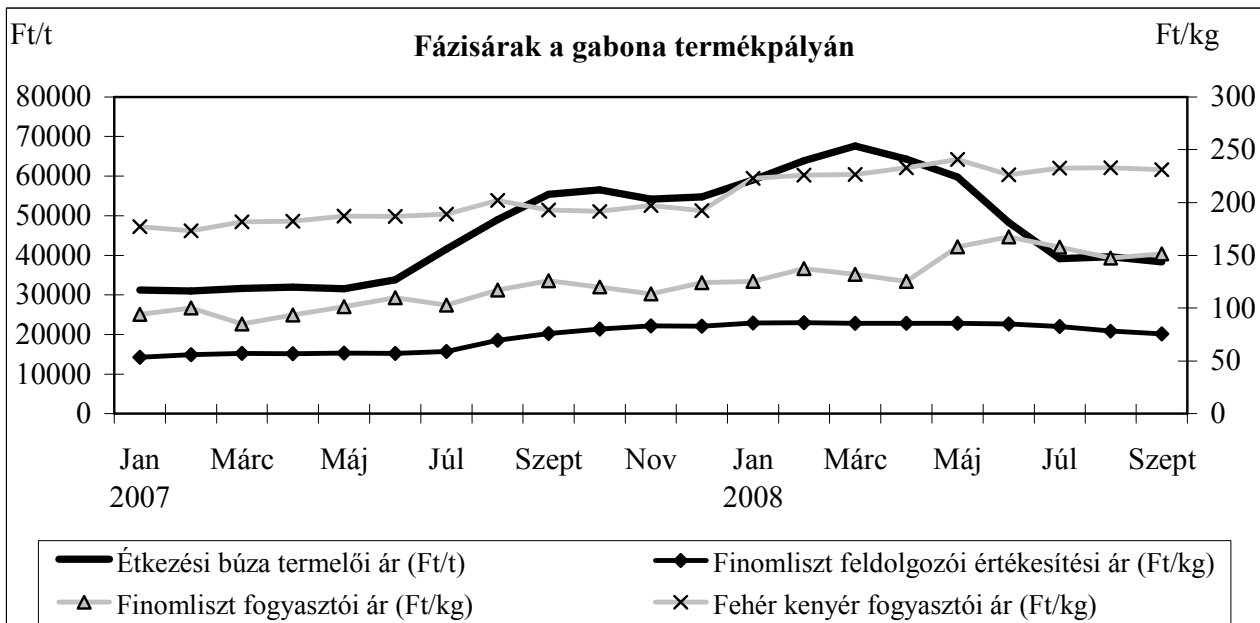
Forrás: PÁIR

12. ábra

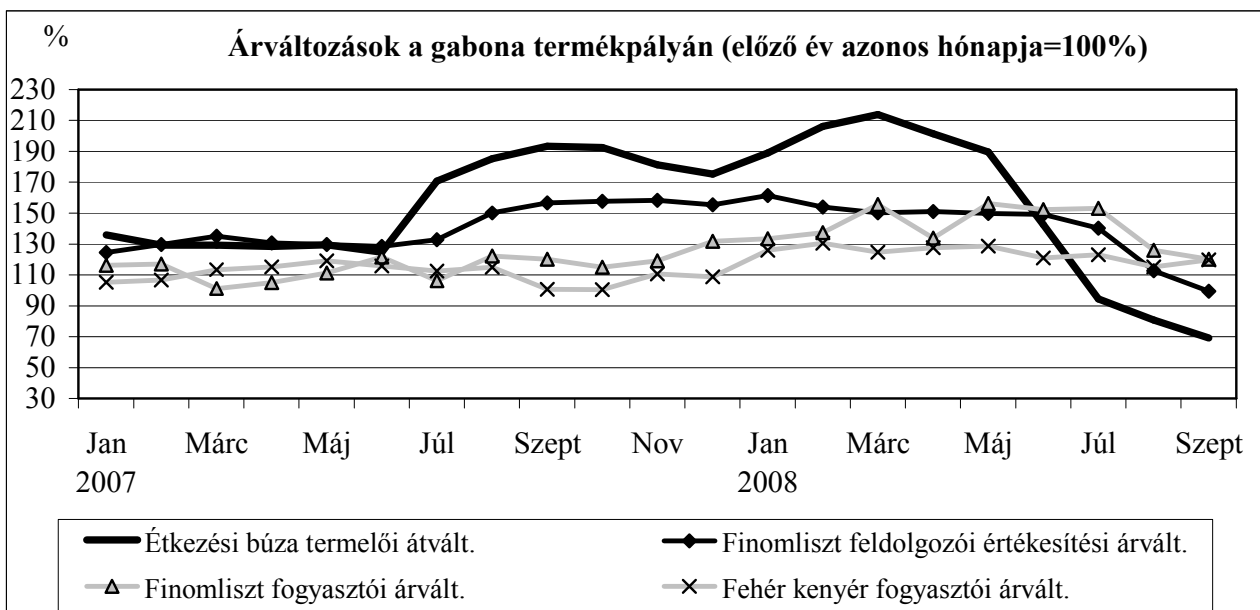
Forrás: PÁIR

13. ábra

Forrás: PÁIR

14. ábra

Forrás: PÁIR

GABONA ALAPÚ TERMÉKEK ÉRTÉKESÍTÉSI ÁRA A 40. HÉTEN

Gabonaipari termékek		Országos				
		2007. 40. hét	2008. 39. hét	2008. 40. hét	2008.40. hét/ 2007. 40. hét (%)	2008. 40. hét/ 2008. 39. hét (%)
Finomliszt BL 55 ömlesztett	tonna	1086,19	1759,51	773,99	71,26	43,99
	Ft/kg	75,36	69,97	71,57	94,98	102,30
Finomliszt BL 55 zsákos	tonna	1239,48	1967,89	1115,88	90,03	56,70
	Ft/kg	78,80	74,68	74,68	94,77	100,00
Finomliszt BL 55 zacskós	tonna	1164,02	1024,10	655,26	56,29	63,98
	Ft/kg	82,82	84,94	83,05	100,27	97,77
Rétesliszt BFF 55 ömlesztett	tonna	161,12	71,12	26,15	16,23	36,77
	Ft/kg	75,00	81,25	81,87	109,16	100,77
Rétesliszt BFF 55 zsákos	tonna	324,65	36,80	49,20	15,15	133,70
	Ft/kg	74,88	82,48	82,86	110,65	100,46
Rétesliszt BFF 55 zacskós	tonna	67,64	87,37	53,44	79,01	61,17
	Ft/kg	91,25	98,13	91,73	100,52	93,47
Fehér kenyérliszt BL 80 ömlesztett	tonna	391,15	1018,37	522,22	133,51	51,28
	Ft/kg	72,73	69,30	69,05	94,94	99,65
Fehér kenyérliszt BL 80 zsákos	tonna	689,25	1397,56	709,40	102,92	50,76
	Ft/kg	74,19	72,70	72,42	97,61	99,60
Tésztaipari liszt TL 50 ömlesztett	tonna	158,29	412,36	200,63	126,75	48,65
	Ft/kg	78,89	75,49	75,25	95,39	99,69
Tésztaipari liszt TL 50 zsákos	tonna	43,75	118,35	30,35	69,37	25,64
	Ft/kg	82,62	80,20	81,69	98,88	101,86
Étkezési búzadara AD zacskós	tonna	70,64	105,24	68,27	96,64	64,87
	Ft/kg	88,45	93,56	91,87	103,86	98,19

Forrás: AKI PÁIR

5. táblázat

A MEGFIGYELT GABONA ALAPÚ TERMÉKEK FOGYASZTÓI ÁRA 2008-BAN

Termék	2007. október	2008. szeptember	2008. október*
Finomliszt BI 55	120	151	172
Fehér kenyér	192	231	238
Félbarna kenyér	162	214	204
Étkezési búzadara AD	141	188	197

Ft/kg

Forrás: AKI PÁIR

* 2008. október 7-ig.

KÜLPIACI INFORMÁCIÓK

Határidős piacok (2008. október 3.)

6. táblázat

Búza

MATIF, Párizs			CBOT, Chicago (Őszi, lágy búza)			Kansas (Őszi, kemény búza)			Minneapolis (tavaszi, kemény búza)			LIFFE****		
Szállítási határidő	EUR/tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD / tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD / tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD / tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	GBP / tonna	Ft/tonna
2008. november	160,00	39 322	2008. december	235,23	41 683	2008. december	246,34	43 651	2008. december	258,19	45 751	2008. november	99,00	31 021
2009. január	159,75	39 260	2009. március	243,13	43 083	2009. március	253,51	44 922	2009. március	264,07	46 793	2009. január	102,50	32 117
2009. március	159,75	39 260	2009. május	248,45	44 025	2009. május	258,28	45 767	2009. május	268,11	47 509	2009. március	105,10	32 932
2009. május	160,00	39 322	2009. július	253,05	44 840	2009. július	261,41	46 322	2009. július	270,04	47 851	2009. május	107,00	33 527
2009. augusztus	160,75	39 506	2009. szeptember	259,29	45 946	2009. szeptember	265,81	47 102	2009. szeptember	272,61	48 306	2009. július	109,00	34 154
2009. november	165,00	40 550	2009. december	267,01	47 314	2009. december	272,06	48 209	2009. december	277,94	49 251	2009. november	115,25	36 112

* SRW-Soft Red Winter. MATIF - Marché A Terme d' Instruments Financiers

** HRW-Hard Red Winter. CBOT/CME - Chicago Board of Trade

*** DNS-Dark Northern Spring. LIFFE - London International Financial Futures and Options Exchange

**** Értékesítési és takarmánybúza.

Kukorica

7. táblázat

Repce

8. táblázat

MATIF, Párizs			CBOT, Chicago		
Szállítási határidő	EUR/tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD / tonna	Ft/tonna
2008. november	134,50	33 055	2008. december	178,74	31 673
2009. január	137,50	33 792	2009. március	186,02	32 963
2009. március	140,00	34 406	2009. május	190,85	33 819
2009. június	140,50	34 529	2009. július	195,28	34 604
2009. augusztus	139,00	34 161	2009. szeptember	198,42	35 160
2009. november	145,00	35 635	2009. december	201,18	35 649

MATIF - Marché A Terme d' Instruments Financiers

CBOT/CME - Chicago Board of Trade

Forrás: HGCA - The Home Grown Cereals Authority

MATIF, Párizs		
Szállítási határidő	EUR / tonna	Ft/tonna
2008. november	344,00	84 541
2009. február	342,00	84 050
2009. május	343,00	84 296
2009. augusztus	337,00	82 821
2009. november	340,00	83 558
2010. február	341,00	83 804

MATIF - Marché A Terme d' Instruments Financiers

ÉTKEZÉSI BÚZA ÉS TAKARMÁNYKUKORICA HATÁRIDŐS KIKÖTŐI ÁRA

	EUR/tonna	Ft/t	EUR/tonna	Ft/t	Szállítási hónap
Étkezési búza	2007. 40. hét		2008. 40. hét		
Franciaország					
Rouen	261	-	161	39 212	október
La Pallice	265	-	160	38 969	október
* Creil	-	-	-	-	-
Németország					
Hamburg	-	-	172	41 793	október
Würzburg	-	-	155	37 662	október
Köln	-	-	161	39 120	október
Drezda	-	-	140	34 017	október
Dánia					
Koppenhága	-	-	260	63 289	október
Olaszország					
Milánó	-	-	-	-	-
Bologna	-	-	-	-	-
Belgium					
Brüsszel	259	65 180	160	38 877	október
Spanyolország					
**Barcelona	287	72 226	166	40 335	október
Ausztria					
Bécs	259	65 054	166	40 213	október
Finnország					
Nokia	-	-	-	-	-
Takarmánykukorica					
Franciaország					
*Creil	227	57 222	-	-	október
Bordeaux/Bayonne	-	-	138	33 624	október
La Pallice	-	-	135	32 895	október
Németország					
Hamburg	-	-	-	-	-
Olaszország					
Bologna	-	-	-	-	-
Spanyolország					
**Barcelona	252	63 418	168	40 821	október

* FOB - Free on Board-bérmentesen a hajó fedélzetére rakva.

** - Import búzaár.

Forrás: HGCA - The Home Grown Cereals Authority

TAKARMÁNYBÚZA ÉS TAKARMÁNYÁRPA HATÁRIDŐS KIKÖTŐI ÁRA

Takarmányárpa	EUR/tonna	Ft/t	Szállítási hónap
	2008. 40. hét		
Anglia			
Kelet-Anglia	124	30 234	október
Franciaország			
Rouen	139	33 867	október
La Pallice	139	33 867	október
* Creil	121	29 493	október
Németország			
Hamburg	139	33 774	október
Hannover	126	30 615	október
München	125	30 373	október
Drezda	120	29 158	október
Dánia			
Koppenhága	178	43 212	október
Olaszország			
Bologna	-	-	-
Belgium			
Brüsszel	140	34 017	október
Spanyolország			
Barcelona	156	37 905	október
Ausztria			
Bécs	138	33 410	október
Finnország			
Raisio	130	31 466	október
Takarmánybúza			
Franciaország			
*Creil	-	-	-
Németország			
Hamburg	150	36 447	október
Hollandia			
*Rotterdam	151	36 690	október
Belgium			
Brüsszel	147	35 718	október

* FOB - Free on Board-bérmentesen a hajó fedélzetére rakva.

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

NEMZETKÖZI GABONAJEGYZÉSEK

BÚZA	2008.09.26.		2008.10.03.		Szállítási hónap	Kikötő
	USD/t	Ft/t	USD/t	Ft/t		
keménybúza						
⁽¹⁾ Kanada CWRS 13,5%	374,49	61 637,31	336,72	59 666,78	október	*FOB St. Lawrence
⁽²⁾ Ausztrália APH 14 %	—	—	—	—	—	*FOB Eastern States
⁽³⁾ US No. 2 DNS 14%	—	—	—	—	—	*FOB Portland
⁽⁴⁾ US No. 2 HRW	—	—	279,40	49 509,68	október	*FOB US Gulf
⁽⁵⁾ Ausztrália ASW	—	—	—	—	—	*FOB Eastern States
⁽⁶⁾ EU, Franciaio. alapminőség	—	—	244,50	43 325,40	október	*FOB Rouen
lágybúza						
⁽⁷⁾ US No. 2 SRW	—	—	209,50	37 123,40	október	*FOB US Gulf
⁽⁸⁾ Ukrajna lágybúza	—	—	225,00	39 870,00	október	*FOB Black Sea
DURUMBÚZA						
⁽⁹⁾ Kanada CWAD 1	—	—	509,50	90 283,40	október	*FOB St. Lawrence
⁽¹⁰⁾ Kanada CWAD 2	—	—	502,10	88 972,12	október	*FOB St. Lawrence
KUKORICA						
⁽¹¹⁾ US No. 3 YC	—	—	200,00	35 440,00	október	*FOB US Gulf
Argentína	206,00	33 905,54	184,70	32 728,84	október	*FOB Up River
ÁRPA						
⁽¹²⁾ EU, Franciaio., takarmány	—	—	211,30	37 442,36	október	*FOB Rouen
Oroszország, takarmány	—	—	210,00	37 212,00	október	*FOB Black Sea
⁽¹³⁾ US PNW	—	—	—	—	—	*FOB PNW

(1) CWRS - Canada Western Red Spring: 13,5%-os fehérjetartalom, keménybúza

(2) Ausztrália APH - Australian Prime Hard: 14%-os fehérjetartalom, keménybúza

(3) US No. 2 DNS - USA Dark Northern Spring: 14%-os fehérjetartalom, keménybúza

(4) US No. 2 HRW - USA Hard Red Winter: 13,5%-os fehérjetartalom, keménybúza

(5) ASW - Australian Standard White: standardbúza

(6) EU, Franciaio. alapminőség: a világpiaci árnak elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár

(7) US No. 2 SRW - USA Soft Red Winter: 10,3%-os fehérjetartalom, lágybúza

(8) Ukrajna lágybúza: 12%-os fehérjetartalom, lágybúza

(9) Kanada CWAD 1 - Canada Western Amber Durum 1: kemény

(10) Kanada CWAD 2 - Canada Western Amber Durum 2: kemény

(11) US YC 3 - USA No. 3 Yellow Corn

(12) EU, Franciaio., takarmányárpa: a világpiaci árnak elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár

(13) US PNW - USA Pacific Northwest

* FOB: Free on Board - bérmentesen a hajó fedélzetére rakva.

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS

- **Drasztikus áresés az olajosmag-piacon – 2 hét alatt 25%-ot estek a szójaárak a globális pénzügyi válság hatására.**
- **Rekordot döntött a hazai napraforgótermés, továbbra is mélyrepülésben a hazai tőzsdei árak.**
- **Tovább nőtt a hazai repcevetésterület, elérve a hazai szántóterület 6%-át.**

Világpiaci helyzet

Szeptember utolsó harmadában továbbra is a globálissá terebélyesedett pénzügyi válság határozta meg az olajosmag-piac termékeinek árait. Az elmúlt két hétben folyamatosan érkező rossz hírek következtében (az USA kongresszusa első olvasatban nem fogadta el az amerikai kormányzat pénzügyi szektort megmentő tervét, több európai nagybank is csődközeli helyzetbe jutott, a jegybankok likviditásnövelő tevékenysége ellenére is rekordmagasságba emelkedtek a bankközi kamatok) drasztikus zuhantak az értékpapírpiacon, több értéktőzsde indexe pedig 5 éves mélységbe esett. Mivel az elmúlt években a pénzügyi befektetők portfóliójukba vették az árupiaci termékeket is, ezért a mostani értékpapírpiacon áresés hatására a részvényekkel együtt a nyitott határidős árupiaci kontraktusoktól is megszabadultak, jelentős zuhanást okozva az árupiaci termékek árában. Ennek hatására az ásványolaj árával együtt zuhant az olajos magvak ára is. A legfontosabb olajos mag, a szója és a szójadara esetében két hét alatt 25%-ot, a szójaolaj esetében pedig 20%-ot esett az ár, annak ellenére, hogy a fundamentumok alapján inkább emelkedésre lehetett volna számítani. Egyrészt az USA-ban késik a szója betakarítása, másrészt Dél-Amerikában késnek a vetések a száraz időjárás miatt, amit csak részlegesen enyhítettek az esőzések. Emellett

nőtt a kínai szójadara-import, és visszaesett az USA exportja, mivel még a tavalyi évi zárókészletnél is kisebbek a szójakészletek, azokra pedig szükség van a belső fogyasztás fedezéséhez. Ennek ellenére az árak nem hagytak fel az eséssel, és 2001 óta a legnagyobb áresést produkálva a 2007 augusztusi árszintre estek vissza (1-3. ábra). (A forintban kifejezett áresés ennél jóval kisebb volt, mivel a forint jelentősen; több mint 7%-kal gyengült a dollárral szemben).

Európai kitekintés

Az Európai Unió árai is követték a világ tőzsdéinek esését, így a repcemag ára is jelentősen, mintegy 12%-kal esett 10 tőzsdenap alatt (4. ábra). A repce esetében azonban a fundamentumok is erősítették az áresést, mivel a legújabb becslések szerint a kanadai repcetermés elérheti a 11 millió tonnát (tavaly 9,5 millió tonna volt). További árcsökkenő tényező, hogy a német biodízel-termelés 2,6-ról várhatóan 2,2 millió tonnára esik 2008-ban, sőt a kötelező bekeverés arányát is lejjebb szállították 6,25-ről 5,25%-ra, bár a biodízelt kivetett adót nem növelték olyan mértékben, mint ahogy korábban tervezték. Ennek ellenére a repce ára kevésbé esett, mint a szójáé (akkor is, ha az euró dollárral szembeni gyengülését is beleszámítjuk), aminek az lehet az oka, hogy a pénzügyi szereplőknek jóval több spekulatív (és most likvidált) ügylete volt a chichago-i tőzsde szójajegyzéseire, mint a párizsi tőzsde repceáraira.

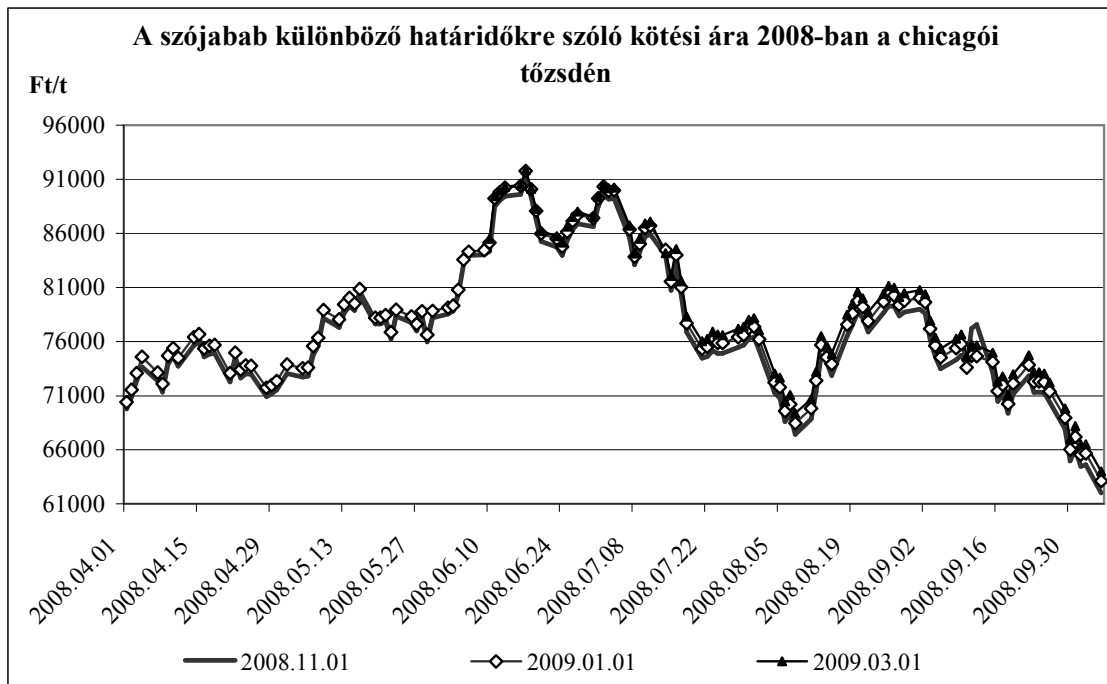
A napraforgómag esetében a nagy áresést már előidézte az idej rekordtermés, így a pénzügyi válság hullámai hatására nem gyorsult az áresés, de továbbra is lejtmenetben vannak az árak (5. ábra, 2-3. táblázat), és a napraforgóolaj vált a legolcsóbb növényolajjává a piacon (a pálmaolajat leszámítva).

Hazai körkép

A hazai piacon a végéhez közeledik a napraforgó betakarítása. A várható hozam 2,7 t/ha felett lesz, így 1,4 millió tonna körül várható az országos termés. A jó hozamoknak azonban kevésbé örülhetnek a termelők, mivel egy kis korrekció után tovább esett a BÉT határidős napraforgó-jegyzése, bőven a 60 ezer Ft/t árszint alá (6. ábra). A prompt felvásárlási árak átlaga ennél jóval kedvezőbb (több, mint 20 ezer forinttal magasabb – lásd 1. táblázat), de a legalacsonyabb felvásárlási árak már itt is 60 ezer Ft/t körül járnak. A nyugat-európai árak továbbra is jóval kedvezőbbek (2. táblázat), így a korábban kötött szerződések mellett az exportértékesítés jelentheti a megoldást a terményüket magasabb áron értékesíteni kívánó termelők számára.

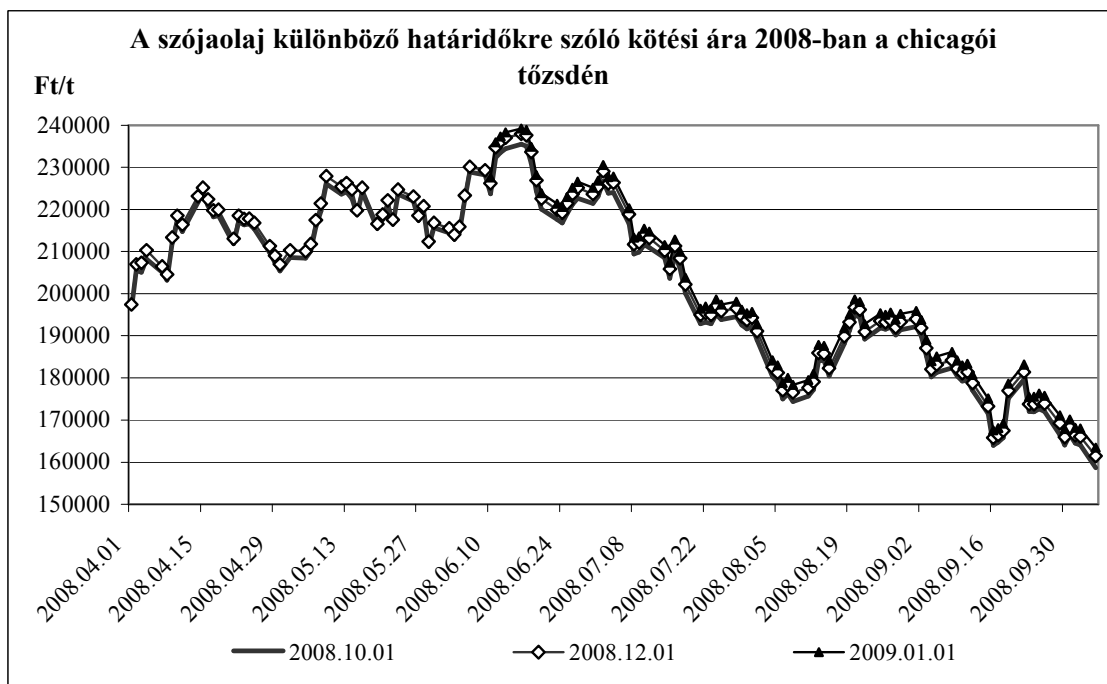
Befejeződött a repce vetése is. Ismét nőtt a vetésterület, közel 20 ezer hektárral nagyobb, mint tavaly. A növekedés idén főleg a dunántúli megyékben valósult meg, de mindenhol inkább nőtt, mint csökkent a vetésterület (7. ábra). Ezzel 2003 óta immár 6. éve nő a vetésterület, közel két és félszeres növekedést eredményezve.

1. ábra

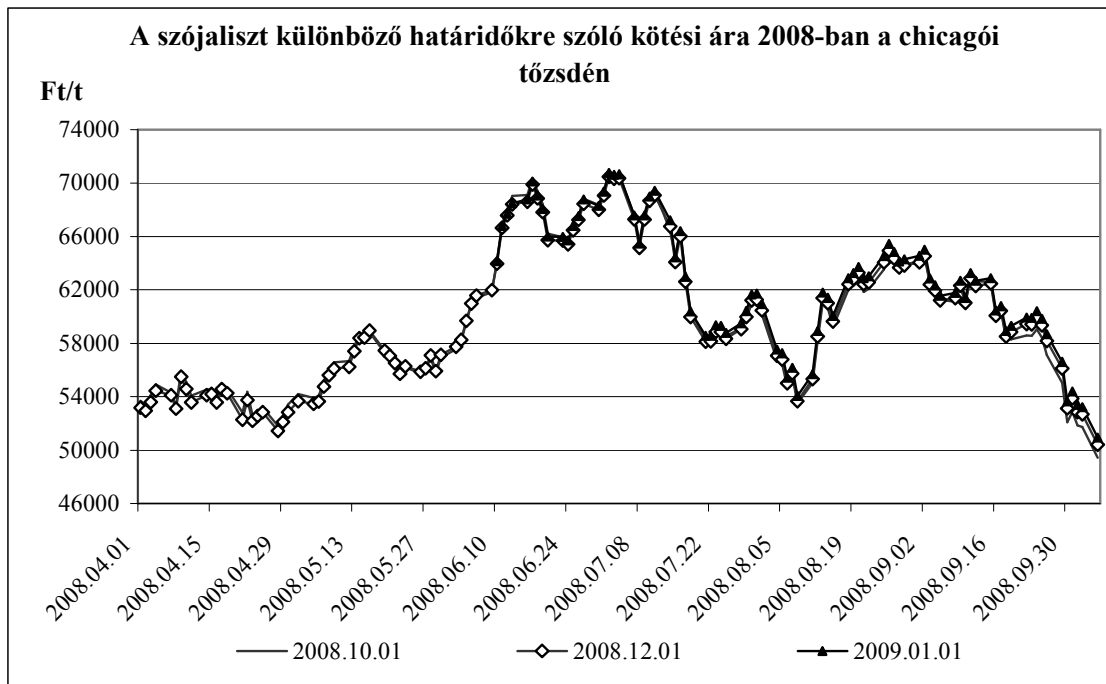
Forrás: CBOT/CME - Chicago Board of Trade

2. ábra

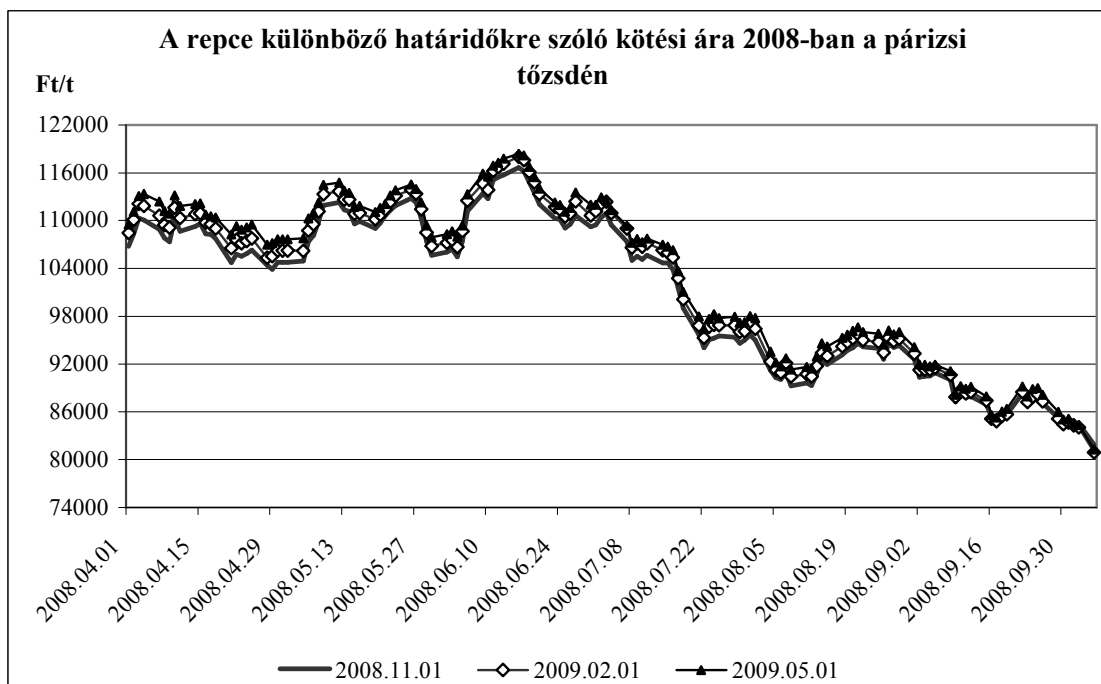
Forrás: CBOT/CME - Chicago Board of Trade

3. ábra

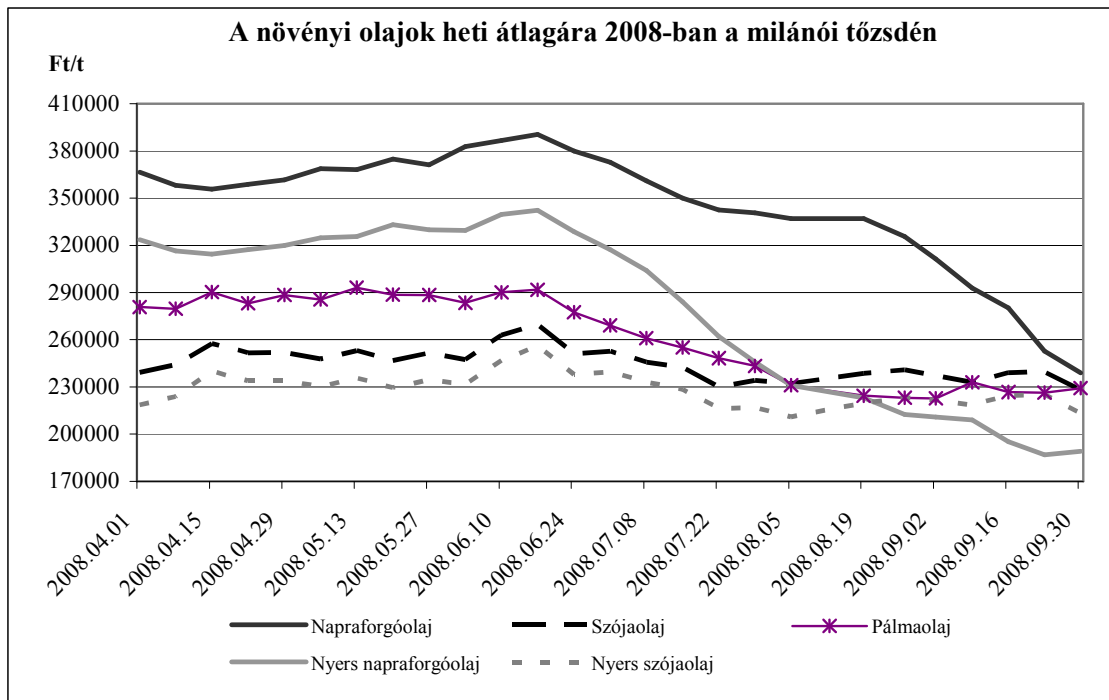
Forrás: CBOT/CME - Chicago Board of Trade

4. ábra

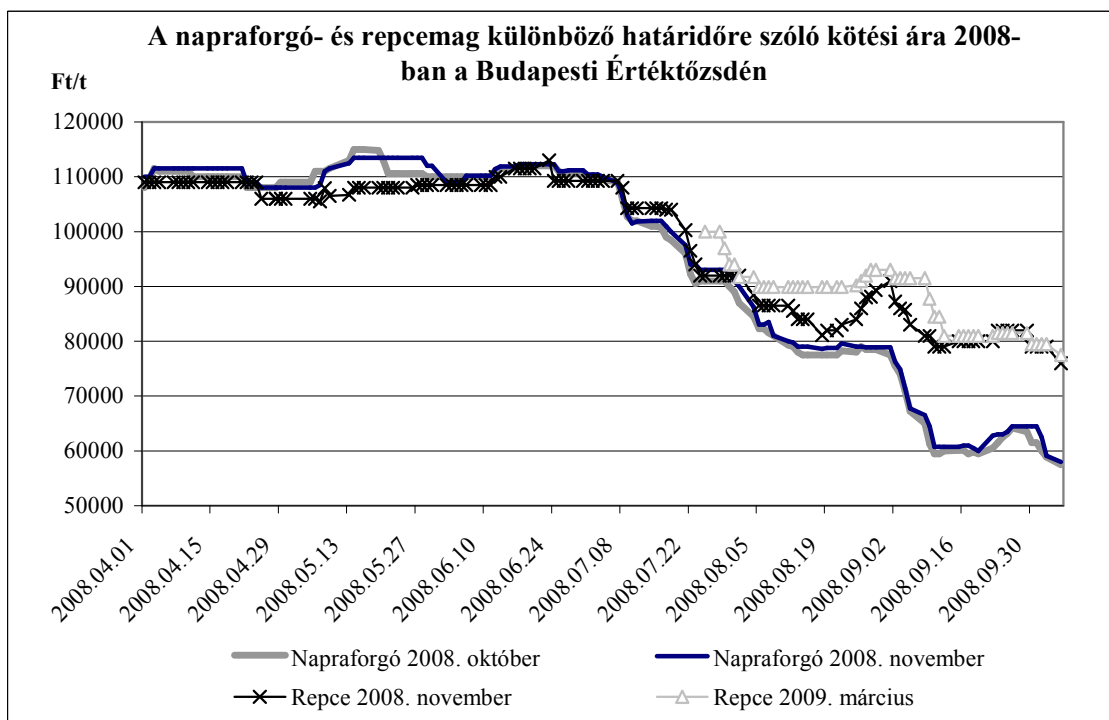
Forrás: MATIF Marché A Terme d' Instruments Financiers

5. ábra

Forrás: Borsa di Milano

6. ábra

Forrás: BÉT

1. táblázat

A fontosabb hazai olajos magvak termelői, a belőlük készült termékek feldolgozóinak értékesítési átlagára

Megnevezés		2007. október	2008. szeptember	2008. október*	2008. október / 2007. október	2008. október / 2008. szeptember
Ipari napraforgómag	tonna	406 419	112 080	41 825	10,3	37,3
	Ft/t	95 274	87 297	83 875	88,0	96,1
Repcemag	tonna	3 613	39 356	4 974	137,7	12,6
	Ft/t	70 510	96 113	104 406	148,1	108,6
Nyers napraforgóolaj	tonna	76	592	-	-	-
	Ft/t	247 117	277 018	-	-	-
Napraforgódara	tonna	21 026	3 734	646	3,1	17,3
	Ft/t	33 230	34 650	37 198	111,9	107,4
Nyers repceolaj	tonna	-	3 367	-	-	-
	Ft/t	-	216 213	-	-	-
Repcedara	tonna	-	10 999	-	-	-
	Ft/t	-	33 373	-	-	-

forrás: AKI PÁIR

* Előzetes adat

2. táblázat

A nyers növényi olajok árai*

Ft/t

Ország		Hollandia	Németország	Olaszország	Egyesült Államok	Magyarország
Termék	Időpont	Ártípus				
		Prompt nagyker. ár	Prompt nagyker. ár	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti értékesítési ár
Napraforgóolaj	2008.09.05	213 387	-	210 847	-	294 220
	2008.09.19	185 333	-	195 208	-	259 156
	2008.10.03	194 832	-	189 065	-	-
Repcelaj	2008.09.05	214 161	216 097	-	-	-
	2008.09.19	195 910	197 592	-	-	-
	2008.10.03	202 752	206 438	-	-	-
Szójaolaj	2008.09.05	218 275	219 001	221 598	188 747	-
	2008.09.19	199 515	195 669	224 398	172 636	-
	2008.10.03	197 468	198 820	213 382	169 845	-

Forrás: AKI PÁIR, ZMP, BM, CME

* Fontosabb exportőr és importőr államok.

3. táblázat
Az olajos magvak és darák európai árai

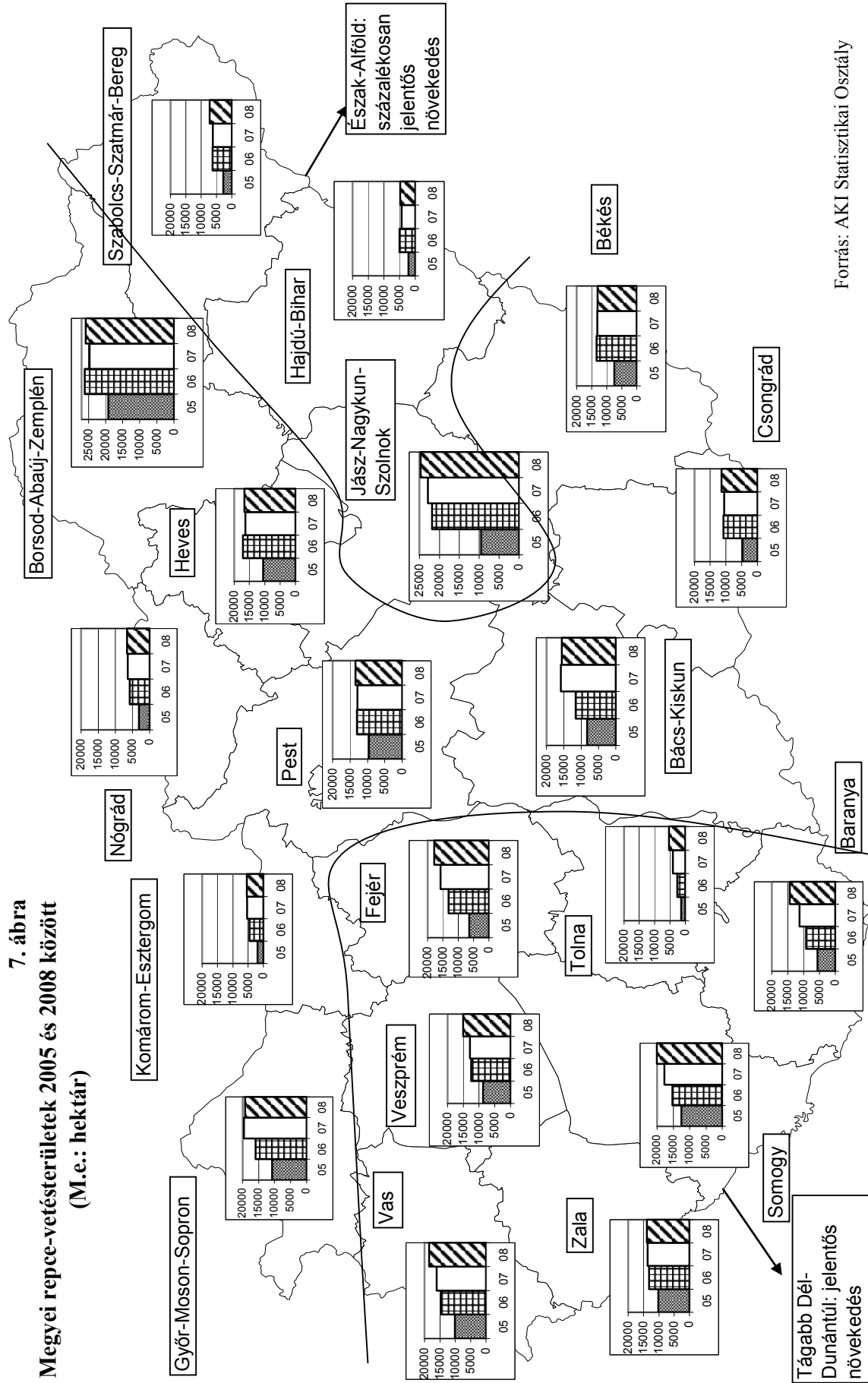
Ft/t

<i>Ország</i>		<i>Hollandia</i>	<i>Franciaország</i>	<i>Németország</i>	<i>Ausztria</i>	<i>Magyarország</i>
Termék	Időpont	<i>Ártípus</i>				
		Prompt ár az olajmalom kapujában	Prompt ár az olajmalom kapujában	Heti termelői és értékesítési ár *	Heti tőzsdei átlagár	Heti termelői és értékesítési ár *
<i>Napraforgómag</i>	2008.09.05	86 390	87 431	-	-	94 526
	2008.09.19	84 133	74 830	-	-	87 344
	2008.10.03	86 016	77 414	-	-	81 742
<i>Napraforgódara</i>	2008.09.05	40 170	41 017	-	44 156	35 155
	2008.09.19	39 591	31 658	-	42 287	36 206
	2008.10.03	33 571	31 949	-	37 436	37 198
<i>Repce</i>	2008.09.05	97 401	90 432	87 868	84 731	94 710
	2008.09.19	85 335	84 950	83 868	80 949	85 344
	2008.10.03	86 508	89 776	82 443	78 494	104 688
<i>Repcedara</i>	2008.09.05	40 412	44 042	37 473	44 156	37 720
	2008.09.19	31 971	36 586	29 963	42 287	32 148
	2008.10.03	31 212	37 601	30 190	37 436	30 672

Forrás: AKI PÁIR, ZMP, BLPW

* A termelői ár a mag, az értékesítési ár a dara esetén értendő.

7. ábra
Megyei repce-vetésterületek 2005 és 2008 között
(M.e.: hektár)

Forrás: AKI Statisztikai Osztály

A **Gabona és Ipari Növények** kiadvány kéthetente jelenik meg.
A Piac-információs Szolgálat adatszolgáltatói valamint a rendszerhez még csatlakozni kívánó szervezetek számára a hozzájutás térítésmentes.

A Gabona és Ipari Növények kiadványon kívül kínáljuk még az

Élőállat és Hús
Tej és Tejtermékek
Baromfi
Zöldség, Gyümölcs és Bor
kiadványokat is

A Tej és Tejtermékek kiadvány havonta jelenik meg, a többi kéthetente.

A kiadványokkal kapcsolatban részletesebb felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt, tel. 1-476-3064

Kiadványaink a hazai piaci információkon kívül tájékoztatnak a szomszédos országok és az EU piaci áráiról is. A hazai és külpiaci ártendenciák összehasonlítása, valamint a világpiaci folyamatok figyelése alapján a kiadványok megkönnyíthetik a hazai termékek piaci helyzetének megítélését és esetleg a termékek külpiacon való elhelyezését is.

KIADJA

Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci-árinformációs Szolgálat
H-1093 Budapest, Zsil u. 3-5.
Telefon: (0036) 1-476-6092
Fax: (0036) 1-217-8111
Internet: www.aki.gov.hu
E-mail: akii@akii.hu